

## **12. Klassieke Talen, Geschiedenis, Kunstgeschiedenis & Archeologie** *(de CVP's hebben betrekking op de moderne collectie)*

### **Klassieke Talen**

#### **Geschiedenis en positionering**

Sinds haar ontstaan heeft de UBL op het gebied van de talen Grieks en (neo)Latijn gecollecteerd. De klassieke talen vormden oorspronkelijk de kern van iedere academische opleiding. Inmiddels zijn zij een relatief kleine speler binnen de Faculteit Geesteswetenschappen, hoewel de opleiding Griekse en Latijnse Taal & Cultuur in Nederland en daarbuiten hoog staat aangeschreven. Omdat stafleden en studenten een uitgebreide handbibliotheek met kritische tekstedities, vertalingen, naslagwerken en dergelijken nodig hebben, zal de collectie in de studiezaal voor klassieke talen vanaf 2026 worden vergroot.

#### **Collectieprofiel**

De UBL beschikt over een brede, uitgebreide en ver teruggaande collectie. Er wordt ook nu nog breed gecollecteerd. Bij Latijn ligt bij taalkunde de nadruk op taalverwerving, bij letterkunde op de aanschaf van (kritische) tekstedities, commentaren op en studies over auteurs, met speciale aandacht voor retorica & esthetiek, drama, epos, lyriek & elegie en historiografie. Bij Neolatijnse letterkunde ligt de nadruk op poëzie en wetenschappelijke literatuur van de 14e tot de vroege 16e eeuw in de Lage Landen, Duitsland en Italië. Bij Grieks ligt bij taalkunde de nadruk op aanschaf op het gebied van syntaxis & tekstlinguïstiek, semantiek & lexicografie en de geschiedenis van de taalkunde; voor letterkunde worden aangeschaft (kritische) tekstedities, commentaren op en studies over auteurs, met een nadruk op epos, drama, historiografie, redenaars en filosofische en wetenschappelijke literatuur. Bij Oude Geschiedenis ligt de nadruk op Griekse godsdienstgeschiedenis, de sociaaleconomische geschiedenis van Romeinse republiek en keizerrijk, Griekse epigrafie, numismatiek (muntkunde) en Klein-Azië.

### **Geschiedenis**

#### **Geschiedenis en positionering**

Van recentere origine is het Instituut voor Geschiedenis, een van de grootste binnen de Faculteit Geesteswetenschappen. De collectie Geschiedenis richtte zich aanvankelijk vooral op politieke, vaderlandse en krijgsgeschiedenis, maar in de loop van de 20ste eeuw werd dit uitgebreid naar nieuwe deeldisciplines, zoals cultuurgeschiedenis en sociaal-economische geschiedenis. De twee laatste deeldisciplines splitsten zich verder op in tal van vertakkingen zoals vrouwengeschiedenis, migratiegeschiedenis, agrarische geschiedenis en bedrijfsgeschiedenis. Regionaal verbreedde de belangstelling zich aan het begin van de 20ste eeuw van vaderlandse geschiedenis naar geschiedenis van de koloniën. Na de dekolonisatie werden de buiten-Europese gebieden niet meer alleen vanuit Europees perspectief bestudeerd, maar ook vanuit het oogpunt van de regio's. Dit verklaart de ontwikkeling van belangrijke regionale collecties in Leiden. In 1974 werd daarom het Instituut voor de Geschiedenis van de Europese Expansie en de Reactie erop (IGEER) opgericht. De bibliotheek werd in 2006 ingehuisd in de centrale UB.

#### **Collectieprofiel**

Conform het brede profiel van de opleiding wordt er op grote schaal gecollectieerd, met enkele zwaartepunten: koloniale en vaderlandse geschiedenis, de vroegmoderne periode, migratiestudies, slavernij, natievorming en urban history. Op die terreinen heeft de collectie een prominente positie in Nederland. Van oudsher collectioneert Geschiedenis breed, waar ook andere collecties van profiteren, terwijl Geschiedenis profiteert van de overlap van andere vakgebieden met historische thema's.

## ***Kunstgeschiedenis***

### **Geschiedenis en positionering**

Het Kunsthistorisch Instituut, opgericht in 1907, vindt zijn oorsprong in het Prentenkabinet, dat in 1814 werd gesticht. De conservatoren van het Prentenkabinet en de hoogleraren Kunstgeschiedenis verzamelden individueel publicaties, die na de Tweede Wereldoorlog werden samengevoegd tot een bibliotheekcollectie. Prenten, tekeningen en fotografie werden ondergebracht in het Prentenkabinet op Rapenburg 65. De boekencollectie werd beheerd in een eigen bibliotheek, tot in de jaren '80 gevestigd in de Klooststeeg. Daarna werd de bibliotheek gehuisvest in het Huizinga-gebouw, vanwaar de bibliotheek in 2006 verhuisde naar de UB aan de Witte Singel.

### **Collectieprofiel**

De collectie Kunstgeschiedenis omvat vooral publicaties op het gebied van de westerse kunstgeschiedenis van de vroege middeleeuwen tot op heden. Maar ook de vanouds bestaande kernen worden bijgehouden, zoals de traditionele genres schilder- en beeldhouwkunst, architectuur, kunstnijverheid, fotografie, teken en prentkunst. Werken worden voornamelijk aangeschaft in het Engels en Nederlands, in mindere mate ook wel Duits, Frans en Italiaans.

Voor film, video, en fotografie is binnen het Leiden University Centre for the Arts in Society (LUCAS) veel belangstelling. Hiervoor worden ook bronnen aangeschaft, waaronder films en academische literatuur op het snijvlak van kunstgeschiedenis, kunsttheorie en mediatheorie. Ebooks worden steeds meer beschikbaar maar zijn qua kosten en toegankelijkheid vaak beperkend. Gezien het budget wordt er daarom vooral gekozen voor fysieke exemplaren. Ten slotte verwerft de UBL schenkingen. Het is echter eigen aan het proces van schenkingen dat er weinig strategisch verzameld kan worden.

## ***Archeologie***

### **Geschiedenis en positionering**

De eerste hoogleraar Archeologie ter wereld was C.J.C. Reuvens, benoemd in Leiden in 1818. Lange tijd werd het vakgebied opgedeeld in twee gescheiden tradities, prehistorie en klassieke archeologie. In de jaren na 1880 werd een zelfstandige studierichting Archeologie opgericht, de voorloper van de huidige Faculteit der Archeologie. De bibliotheek van de Faculteit der Archeologie in de huidige vorm is ontstaan in 1984, toen de verschillende archeologische instituten en vakgroepen binnen Leiden samenkwamen in het gebouw aan de Reuvensplaats. Dit betrof met name de bibliotheken van het Instituut voor Prehistorie Leiden (IPL), de bibliotheek van de vakgroep Klassieke Archeologie en de bibliotheek Palestijnse Oudheidkunde. Deze gezamenlijke collectie is aangevuld met archeologische boeken die door de UBL in depot zijn gegeven, zoals bijvoorbeeld de collectie C.W. Lunsingh Scheurleer.

## Collectieprofiel

De moderne collectie (werken na 1900) is niet zozeer bijzonder, maar wel omvangrijk. Het collectieprofiel wordt regelmatig aangepast aan de veranderende onderzoeks- en onderwijsnadrukken. Er zijn departementen, elk verdeeld in diverse subdisciplines en betrekking hebbend op een veelvoud aan geografische regio's en tijdvakken, namelijk World Archaeology, Archaeological Sciences en Archaeological Heritage. Zwaartepunten in de collectie liggen op de gebieden prehistorie van Europa inclusief vroege mensheid (Paleolithicum) (met name Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en in mindere mate Scandinavië, de Alpenlanden, de Balkan, Iberisch schiereiland), klassieke en mediterrane archeologie (het Griekse, Hellenistische en Romeinse Mediterraneum), archeologie van Indiaans Amerika (met name Midden-Amerika en de Cariben), theoretische archeologie (theorie, methoden en technieken, experimentele archeologie, ethnoarcheologie en 'Archaeological Sciences' (met name gebruikssporen-analyse, ecologisch en materiaalonderzoek). Op het gebied van Aziatische, Afrikaanse, Australische en Noord-Amerikaanse archeologie wordt alleen verzameld in directe samenhang met het onderwijs en onderzoek zoals dat aan de faculteit plaatsvindt.

De collecties op al deze domeinen bestonden oorspronkelijk uit gedrukte boeken en tijdschriften, maar inmiddels bestaat een steeds groter deel uit elektronische bestanden (digitale tijdschriftartikelen en e-books). Digitale artikelen en boeken worden deels direct bekostigd uit de collectie-budgetten, maar ook via landelijke licenties, EBA's en Read-and-Publish deals met uitgevers.